

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра адміністративного права та процесу факультету №1

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Протидія (поліції) нелегальній міграції» вибіркових
компонент освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Law Enforcement)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 1
Протокол від 16.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС (юридичних дисциплін)

Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри *адміністративного права та процесу*
(протокол від 09.08.2023 № 17)

Розробники:

1. Доцент кафедри адміністративного права та процесу факультету №1,
д.ю.н., професор Джафарова М.В.

Рецензенти:

1. Учений секретар секретаріату Вченої ради Харківського національного
університету внутрішніх справ, д.ю.н., доцент Невядовський Владислав
Олегович
2. Суддя Держинського районного суду м. Харкова, к.ю.н. Цвіра Д.М. _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 6	26 (шифр галузі) <u>Цивільна безпека</u> ; (назва галузі знань) 262 (код спеціальності) <u>Правоохоронна діяльність</u> (назва спеціальності) перший (бакалаврський) (назва СВО)	Навчальний курс <u>3</u> (номер) Семестр <u>1</u> (номер) Види контролю: <u>залік</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – <u>10</u> ; (години) Семінарські заняття – <u>8</u> ; (години) Практичні заняття – <u>10</u> ; (години) Лабораторні заняття – <u>-</u> ; (години) Самостійна робота – <u>62</u> ; (години) Індивідуальні завдання: Курсова робота – <u>-</u> (кількість; № семестру) Реферати (тощо) – <u>-</u> (кількість; № семестру)		не передбачено

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття ґрунтовних знань про основні теоретико-правові положення щодо протидії нелегальній міграції; ознайомлення з концептуальними приписами законодавчих та нормативно-правових актів, які регламентують питання протидії нелегальній міграції; проведення аналізу різноманітних наукових думок щодо перспектив розвитку адміністративного законодавства України у зазначеній сфері.

Завдання: засвоєння ґрунтовних знань, які стосуються сутності та змісту міграції та міграційних процесів в Україні; порядку реалізації прав громадян, іноземців та осіб без громадянства на свободу пересування по Україні; поняття та ознак, видів та причин нелегальної міграції; механізму протидії нелегальній міграції; компетенції поліції щодо протидії нелегальній міграції; аналізу особливостей провадження у справах про адміністративні правопорушення за порушення міграційних правил.

Міждисциплінарні зв'язки: «Судові та правоохоронні органи України», «Адміністративне право», «Адміністративний примус», «Адміністративна відповідальність».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни курсанти повинні

знати:

- основи теоретико-правових положень, що стосуються поняття, сутності та перспектив розвитку міграційних процесів в Україні;
- поняття, види та причини нелегальної міграції;
- зміст та елементи механізму протидії нелегальній міграції;
- межі компетенції суб'єктів протидії нелегальній міграції;
- норми вітчизняного законодавства, яке регламентує діяльність суб'єктів щодо протидії нелегальній міграції;
- особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення щодо порушення міграційних правил;

вміти:

- формулювати визначення основних понять та категорій у сфері міграційних процесів та діяльності суб'єктів щодо протидії нелегальній міграції;
- добирати та правильно використовувати до конкретних правових ситуацій законодавчі та нормативно-правові акти, які регламентують правоохоронну діяльність щодо протидії нелегальній міграції;
- використовувати отримані знання для розв'язання типових ситуацій, що виникають під час діяльності працівників Національної поліції у сфері протидії нелегальній міграції;
- акумулювати знання про організацію діяльності служб і підрозділів поліції, форми їх взаємодії з іншими правоохоронними органами та населенням щодо протидії нелегальній міграції;
- орієнтуватися та вірно оцінювати ситуацію, що склалася у процесі зміни професійних завдань та ускладнення оперативної обстановки у процесі протидії нелегальній міграції;
- здійснювати кваліфіковано процесуальні дії і складати відповідні адміністративно-процесуальні документи у сфері протидії нелегальній міграції.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі правоохоронної діяльності, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-4 Здатність до відповідальності за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди.

	ЗК-6	Здатність і готовність особи надавати першу долікарську допомогу собі та іншим, здатність і готовність особи визначати підстави для клопотання про призначення судово-психіатричної експертизи та судово- медичної експертизи.
	ЗК-8	Здатність і готовність особи реалізовувати систему юридичних принципів і норм, які регулюють відносини між державами, а також між іншими учасниками міжнародних відносин у політичній, економічній, культурній та інших галузях.
	ЗК-9	Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.
	ЗК-10	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК-11	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Здатність робити кваліфіковані юридичні висновки, давати консультації, застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної та правоохоронної діяльності.
	СК-2	Здатність застосовувати законодавство України та спрямовувати свою діяльність у відповідності до вимог чинного законодавства.
	СК-4	Здатність оптимізувати методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку.
	СК-6	Здатність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання.
	СК-9	Здатність і готовність особи здійснювати специфічну виконавчо- розпорядчу, підзаконну, державно-владну діяльність поліції з організації та охорони публічного порядку, забезпечення публічної безпеки, попередження й припинення кримінальних та інших правопорушень.
	СК-10	Здатність формувати комплекс практико-орієнтованих прийомів, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень співробітника поліції.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Теоретичні засади міграції та реєстрації фізичних осіб».

Міграційні процеси в Україні: поняття, сутність, перспективи розвитку. Міграційні регіони. Співвідношення понять «міграція» «імміграція» та «еміграція». Поняття міграції та основні чинники міграції.

Види міграції: за територіальною ознакою, за часовою ознакою, за способом реалізації, за відношенням до країни, за ступенем контрольованості.

Свобода пересування та вибір місця проживання за законодавством України. Реєстрація (перереєстрація) місця проживання або місця перебування особи, зняття з реєстрації місця проживання.

ТЕМА № 2. «Нелегальна міграція в контексті загально міграційної ситуації в Україні».

Поняття нелегальної міграції. Види нелегальної міграції: зовнішня нелегальна міграція, постійна або незворотна нелегальна міграція, сезонна нелегальна міграція, транзитна нелегальна міграція, еміграційна нелегальна міграція, імміграційна нелегальна міграція.

Ознаки нелегальної міграції. Стан, структура, динаміка та географія нелегальної міграції.

Причини нелегальної міграції: а) зумовлені соціально-економічними та іншими особливостями країни громадянства; б) зумовлені соціально-економічними та іншими особливостями країни, з якої вони вибувають, або через яку прямують транзитом.

Суб'єкти нелегальної міграції. Ознаки нелегального мігранта.

ТЕМА № 3. «Механізм протидії нелегальній міграції».

Співвідношення понять «запобігання нелегальній міграції», «боротьба з нелегальною міграцією», «контроль над нелегальною міграцією», «протидія нелегальній міграції». Мета, завдання, напрямки протидії нелегальній міграції. Поняття та зміст механізму протидії нелегальній міграції. Система нормативно-правових актів, що складають основу протидії нелегальній міграції.

Поняття суб'єктів протидії нелегальній міграції. Види суб'єктів протидії нелегальній міграції: державні органи; органи місцевого самоврядування; громадські організації; міжнародні представництва.

ТЕМА № 4. «Національна поліція як суб'єкт протидії нелегальній міграції».

Поняття та ознаки адміністративної діяльності поліції щодо протидії нелегальній міграції. Місце адміністративної діяльності поліції щодо протидії нелегальній міграції серед інших напрямків діяльності поліції у цій сфері. Структура та напрямки адміністративної діяльності поліції, спрямованої на протидію нелегальній міграції.

Компетенція окремих складових та підрозділів поліції щодо протидії нелегальній міграції. Правове положення, завдання, повноваження Державної міграційної служби України. Діяльність Державної прикордонної служби України щодо протидії незаконній міграції на державному кордоні України та в межах контрольованих прикордонних районів. Правовий статус, завдання,

повноваження Управління поліції міграційного контролю МВС України. Місце і роль служб Національної поліції (поліції) у протидії нелегальній міграції. Використання можливостей «Інтерпол» щодо протидії нелегальній міграції.

Діяльність органів поліції щодо попередження нелегальної міграції та обліку нелегальних мігрантів. Діяльність щодо припинення нелегальної міграції поліції.

Взаємодія підрозділів поліції між собою, іншими правоохоронними органами, установами, організаціями та громадськістю щодо протидії нелегальній міграції. Проведення спеціальних цільових операцій, направлених на виявлення нелегальних мігрантів, осіб, що їм сприяють, та перекриття каналів постачання нелегальних мігрантів до України.

ТЕМА № 5. «В'їзд і виїзд з України. Видворення нелегальних мігрантів».

Імміграція, порядок в'їзду імігрантів в Україну. Скасування дозволу на імміграцію, виїзд і видворення за межі України. Правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію. Правила оформлення візових документів для в'їзду в Україну. Строки перебування іноземців в Україні. Підстави і порядок продовження строку перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства. Видача посвідчення особи на повернення та для виїзду за кордон.

Скорочення строку тимчасового перебування на території України. Добровільне повернення іноземців та осіб без громадянства. Примусове повернення іноземців та осіб без громадянства. Видача іноземців та осіб без громадянства. Примусове видворення іноземців та осіб без громадянства. Діяльність органів поліції щодо утримання та видворення іноземців за межі України.

ТЕМА № 6. «Адміністративна відповідальність в механізмі протидії нелегальній міграції».

Підстави притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил в'їзду іноземних громадян в Україну та виїзду з України і транзитного проїзду через її територію, правил проживання в Україні іноземних громадян та осіб без громадянства. Склад адміністративних проступків за порушення міграційних правил.

Види адміністративних стягнень, що накладаються на осіб, які вчинили порушення міграційних правил.

Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в сфері міграційних правил.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5							
Тема № 1 <i>Теоретичні засади міграції та реєстрації фізичних осіб</i>	14	2		2		10	залік
Тема № 2 <i>Нелегальна міграція в контексті загальної міграційної ситуації в Україні</i>	12		2			10	
Тема № 3 <i>Механізм протидії нелегальній міграції</i>	16	2	2	2		10	
Тема № 4 <i>Органи поліції як суб'єкт протидії нелегальній міграції</i>	16	2	2	2		10	
Тема № 5 <i>В'їзд в Україну і виїзд з України. Видворення нелегальних мігрантів</i>	14	2		2		10	
Тема № 6 <i>Адміністративна відповідальність в механізмі протидії нелегальній міграції</i>	18	2	2	2		12	
Всього за семестр № 1	90	10	8	10		62	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Навчальними планами не передбачено.

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література:
Тема № 1 «Теоретичні засади міграції та реєстрації фізичних осіб».	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте поняття філософський зміст міграції, виходячи з етимології терміну. 2. Визначте місце міграції у міграційних процесах. 3. Класифікуйте та охарактеризуйте міграційні регіони в Україні. 4. Здійсніть співвідношення понять «міграція», «імміграція» та «еміграція». 5. Визначте поняття: а) свобода пересування; б) вільний вибір місця проживання чи перебування; в) місце перебування; г) місце проживання. 6. Назвіть законні підстави перебування в Україні, порядок зняття з місця реєстрації, перереєстрації місця проживання чи перебування особи. 7. Підготуйте доповідь за темами: «Поняття і зміст міграції»; «Співвідношення понять «міграція» та «імміграція»; «Міграційні процеси в сучасному світі»; «Поняття, сутність і зміст міграційних процесів в Україні»; «Свобода пересування та вибір місця проживання за законодавством України»; «Сучасний стан та перспективи розвитку міграційних процесів в Україні». 8. Підготуйте реферат за темами: «Правові основи регулювання міграційних процесів в Україні»; «Міжнародні конвенції щодо захисту прав мігрантів»; «Двосторонні угоди України про правову допомогу»; «Імплементация норм міжнародного права у законодавство України». 	<p>[1, С. 10-34; 3, С. 11-50; 4, С. 5-15; 5, С. 7-21; 12; 18, С. 13-29; 20; 22-24].</p>
<p>Тема № 2 «Нелегальна міграція в контексті загальної міграційної ситуації в Україні».</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідіть теоретичні підходи до визначення поняття «нелегальної міграції», обґрунтуйте доцільність їх використання. 2. Охарактеризуйте види нелегальної міграції: зовнішня нелегальна міграція; постійна або незворотна нелегальна міграція; сезонна нелегальна міграція; транзитна нелегальна міграція; еміграційна нелегальна міграція; імміграційна нелегальна міграція. 3. Назвіть та охарактеризуйте ознаки нелегальної міграції: стан, структура, динаміка географія нелегальної міграції. 4. Систематизуйте та класифікуйте причини нелегальної міграції. 5. Проаналізуйте причини нелегальної міграції в Україні в умовах сьогодення, обґрунтуйте свою відповідь. 6. Визначте поняття нелегального мігранта. Назвіть нормативно-правовий акт, який закріплює поняття нелегального мігранта. 7. Охарактеризуйте нелегальних мігрантів за віком, статтю, родинним станом, місцем постійного проживання, рівнем освіти, мовою спілкування, вірою сповідання, професійним статусом. 8. В чому полягає відмінність між формою та засобом нелегальної міграції? 9. Підготуйте доповідь за темами: «Поняття нелегальної міграції»; «Ознаки нелегальної міграції»; «Види нелегальної міграції»; «Причини нелегальної міграції, що зумовлені соціально-економічними та іншими особливостями країни громадянства»; «Причини нелегальної міграції, що зумовлені соціально-економічними та іншими 	<p>[1, С. 10-34; 3, С. 11-50; 4, С. 5-15; 5, С. 7-21; 12; 18, С. 13-29; 20; 22-24].</p>

<p>особливостями країни, з якої вони вибувають або через яку прямують транзитом»; «Зовнішні чинники (фактори) нелегальної міграції»; «Внутрішні чинники (фактори) нелегальної міграції»; «Ознаки суб'єктів нелегальної міграції»; «Характеристика суб'єктів нелегальної міграції».</p> <p>10. Підготуйте реферат за темами: «Причини (фактори) нелегальної міграції в Україні в умовах сьогодення»; «Поняття та ознаки нелегальної міграції»; «Характеристика суб'єктів нелегальної міграції»; «Структура нелегальної міграції»; «Місце нелегальної міграції у міграційних процесах».</p>	
Тема № 3 «Механізм протидії нелегальної міграції».	
<p>1. Визначте поняття «запобігання нелегальній міграції», «боротьба з нелегальною міграцією», «контроль над нелегальною міграцією», «протидія нелегальній міграції». Доведіть, що поняття протидії нелегальній міграції більшою мірою відповідає розумінню такої діяльності.</p> <p>2. Визначте та проаналізуйте завдання та мету протидії нелегальній міграції. У чому між ними різниця?</p> <p>3. Визначте та охарактеризуйте напрями протидії нелегальній міграції.</p> <p>4. Визначте поняття механізму протидії нелегальній міграції крізь призму категорії «система».</p> <p>5. Назвіть систему нормативно-правових актів, що утворюють основу протидії нелегальній міграції.</p> <p>6. Назвіть конкретні державні органи, що необхідно визнати суб'єктами протидії нелегальній міграції. Спираючись на положення нормативно-правових актів, обґрунтуйте власну точку зору.</p> <p>7. Спираючись на положення Закону України «Про органи місцевого самоврядування», визначте сферу компетенції органів місцевого самоврядування щодо протидії нелегальній міграції.</p> <p>8. Підготуйте доповіді за темами: «Мета та завдання протидії нелегальній міграції»; «Напрямки протидії нелегальній міграції»; «Поняття та зміст механізму протидії нелегальній міграції»; «Нормативно-правові основи протидії нелегальній міграції»; «Види суб'єктів протидії нелегальній міграції».</p> <p>9. Підготуйте реферат за темами: «Напрямки протидії нелегальній міграції»; «Механізм протидії нелегальній міграції»; «Нормативно-правові засади протидії нелегальній міграції»; «Організація діяльності суб'єктів протидії нелегальній міграції»; «Державні органи як суб'єкти протидії нелегальній міграції»; «Роль органів місцевого самоврядування у протидії нелегальній міграції»; «Повноваження громадських організацій щодо протидії нелегальній міграції»; «Міжнародні представництва як суб'єкти протидії нелегальній міграції».</p>	<p>[1, С. 60-95; 3, С. 22-43; 6, С. 125-148; 8; 10; 11; 14; 19; 25-57].</p>
Тема № 4 «Органи поліції як суб'єкт протидії нелегальній міграції».	
<p>1. Визначте особливості адміністративної діяльності поліції щодо протидії нелегальній міграції.</p> <p>2. Визначте правовий статус Державної міграційної служби України. Яким органом координується діяльність ДМС України? Чи можна визначити ДМС України однією із складових поліції України?</p>	<p>[1, С. 90-125; 3, С. 82-93; 6, С. 125-148; 8; 10; 11; 14; 19; 25-57].</p>

<p>3. Визначте повноваження ДМС України щодо протидії нелегальній міграції, спираючись на Положення про Державну міграційну службу.</p> <p>4. Назвіть конкретні положення Законів України «Про Національну поліцію», що надають поліції повноваження щодо протидії нелегальній міграції.</p> <p>5. Визначте та охарактеризуйте специфічні напрямки адміністративної діяльності поліції щодо протидії нелегальній міграції.</p> <p>6. Назвіть правоохоронні органи, з якими взаємодіють органи поліції щодо протидії нелегальній міграції.</p> <p>7. Визначте правові засади взаємодії поліції з державними, правоохоронними органами та органами місцевого самоврядування щодо протидії нелегальній міграції.</p> <p>8. <i>Підготуйте реферат за темами:</i> «Адміністративна діяльність органів поліції щодо протидії нелегальній міграції: зміст та напрямки»; «Поліція як суб'єкт протидії нелегальній міграції: система підрозділів та їх повноваження»; «ДМС України як центральний орган виконавчої влади щодо протидії нелегальній міграції»; «Профілактична діяльність органів поліції щодо протидії нелегальній міграції»; «Організаційно-правові аспекти взаємодії поліції з іншими правоохоронними органами щодо протидії нелегальній міграції».</p>	
<p>Тема № 5. «В'їзд в Україну і виїзд з України. Видворення нелегальних мігрантів»</p>	
<p>1. Охарактеризуйте нормативно-правові засади в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію.</p> <p>2. Визначте поняття, підстави видачі посвідки на постійне місце проживання та посвідки на тимчасове проживання.</p> <p>3. Опишіть правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію, посилаючись на Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».</p> <p>4. Назвіть підстави для заборони в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україні.</p> <p>5. Визначте порядок реєстрації іноземців та осіб без громадянства, які в'їжджають в Україну або перебувають на території України.</p> <p>6. Назвіть строки перебування іноземців в Україні.</p> <p>7. Назвіть підстави і порядок продовження строку перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства.</p> <p>8. Визначте зміст та умови добровільного повернення іноземців та осіб без громадянства.</p> <p>9. Вкажіть конкретні підстави примусового повернення іноземців та осіб без громадянства.</p> <p>10. Особливості діяльності поліції щодо утримання та видворення іноземців за межі України.</p> <p>11. <i>Підготуйте реферат за темами:</i> «Видворення іноземців та осіб без громадянства за законодавством України»; «Відповідальність іноземців та осіб без громадянства згідно Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без</p>	<p>[1, С. 60-95; 3, С. 22-43; 6, С. 125-148; 8; 10; 11; 14; 19; 25-57].</p>

	громадянства»; «Строки перебування іноземців в Україні»; «Правові засади в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію».	
	Тема № 6. «Адміністративна відповідальність в механізмі протидії нелегальній міграції»	
	<p>1. Проаналізувавши положення статей КУпАП, визначте підстави притягнення до адміністративної відповідальності за порушення міграційних правил.</p> <p>2. Охарактеризуйте склад адміністративних правопорушень у сфері міграційних правил. Поділіть адміністративні правопорушення у сфері міграційних правил на види.</p> <p>3. Визначте органи, що уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення у сфері міграційних правил.</p> <p>4. <i>Підготуйте реферат за темами:</i> «Адміністративна відповідальність як захід протидії нелегальній міграції»; «Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в сфері міграційних правил»; «Порушення прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України або режимних правил у контрольних пунктах в'їзду – виїзду»; «Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України»; «Порушення порядку працевлаштування, прийняття та навчання, надання житла, реєстрації іноземців та осіб без громадянства та оформлення для них документів»; «Незаконне перетинання або спроба перетинання державного кордону України»; «Порушення порядку в'їзду та тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї»; «Невжиття заходів щодо забезпечення своєчасної реєстрації іноземців і осіб без громадянства»; «Порушення порядку надання іноземцям та особам без громадянства житла, транспортних засобів та сприяння в наданні інших послуг».</p>	[2, С. 260-295; 7, С. 22-43; 8; 10; 11; 14; 19; 25-57].

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Правові основи регулювання міграційних процесів в Україні.
2. Міжнародно-правові норми щодо захисту прав мігрантів та їх імплементація в національне законодавство України.
3. Міграційні регіони України.
4. Причини (фактори) нелегальної міграції в умовах сьогодення.
5. Суб'єкти нелегальної міграції, їх характеристика.
6. Структура нелегальної міграції.
7. Напрямки протидії нелегальній міграції.
8. Механізм протидії нелегальній міграції.
9. Нормативно-правові засади протидії нелегальній міграції.
10. Організація діяльності суб'єктів протидії нелегальній міграції.
11. Державні органи як суб'єкти протидії нелегальній міграції.

12. Роль органів місцевого самоврядування у протидії нелегальній міграції.
13. Громадські організації: діяльність щодо протидії нелегальній міграції.
14. Адміністративна діяльність органів поліції щодо протидії нелегальній міграції: зміст та напрямки.
15. Поліція як суб'єкт протидії нелегальній міграції: система підрозділів та їх повноваження.
16. Державна міграційна служба України як центральний орган виконавчої влади щодо протидії нелегальній міграції.
17. Профілактична діяльність органів поліції щодо протидії нелегальній міграції.
18. Організаційно-правові аспекти взаємодії поліції з іншими державними органами щодо протидії нелегальній міграції.
19. Актуальні проблеми розмежування повноважень підрозділів поліції щодо протидії нелегальній міграції.
20. Напрямки протидії нелегальній міграції у діяльності поліції.
21. Відповідальність іноземців та осіб без громадянства згідно Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».
22. Правові засади в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію.
23. Адміністративна відповідальність як захід протидії нелегальній міграції.
24. Порушення прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України або режимних правил у контрольних пунктах в'їзду - виїзду.
25. Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України.
26. Порушення порядку працевлаштування, прийняття та навчання, надання житла, реєстрації іноземців та осіб без громадянства та оформлення для них документів.
27. Незаконне перетинання або спроба перетинання державного кордону України.
28. Порушення порядку в'їзду та тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї.
29. Незаконне перевезення іноземців та осіб без громадянства територією України.
30. Невжиття заходів щодо забезпечення своєчасної реєстрації іноземців і осіб без громадянства.

5.1.2. Теми курсових робіт

Навчальними планами не передбачено.

5.1.3. Теми наукових робіт (наукових доповідей)

Навчальними планами не передбачено.

6. Методи навчання

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни ««Протидія (поліції) нелегальній міграції» проводяться у вигляді лекційних, семінарських та практичних занять за допомогою наступних методів навчання: *пояснювально-ілюстративний; репродуктивний метод (відтворення); метод проблемного викладу, евристичний, дискусійний методи тощо*. Лекційні заняття проводяться у класичній формі. Семінарські заняття передбачають теоретичний розгляд матеріалів, обговорення, заслуховування наукових доповідей та рефератів по актуальним питанням теми заняття тощо.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (5 семестр).

Контрольні питання, що виносяться на залік (5 семестр):

1. Поняття і зміст міграції.
2. Основні чинники міграції.
3. Співвідношення понять «міграція» та «імміграція» та еміграція.
4. Види міграції.
5. Міграційні процеси в сучасному світі.
6. Свобода пересування та вибір місця проживання за законодавством України.
7. Сучасний стан та перспективи розвитку міграційних процесів в Україні.
8. Реєстрація (перереєстрація) місця проживання або місця перебування особи, зняття з реєстрації місця проживання.
9. Особливості адміністративно-правового регулювання суспільних відносин у сфері міграції.
10. Поняття нелегальної міграції.
11. Види нелегальної міграції.
12. Зміст та особливості зовнішньої нелегальної міграції.
13. Постійна або незворотна нелегальна міграції.
14. Поняття та зміст сезонної нелегальної міграції.
15. Зміст транзитної нелегальної міграції.
16. Зміст та особливості еміграційної нелегальної міграції.
17. Зміст імміграційної нелегальної міграції.
18. Ознаки нелегальної міграції.
19. Стан, структура, динаміка та географія нелегальної міграції.
20. Причини нелегальної міграції.
21. Суб'єкти нелегальної міграції.

22. Ознаки нелегального мігранта.
23. Співвідношення понять «запобігання нелегальній міграції», «боротьба з нелегальною міграцією», «контроль над нелегальною міграцією», «протидія нелегальній міграції».
24. Мета, завдання, напрямки протидії нелегальній міграції.
25. Поняття та зміст механізму протидії нелегальній міграції.
26. Система нормативно-правових актів, що складають основу протидії нелегальній міграції.
27. Недоліки нормативно-правових актів, що складають основу протидії нелегальній міграції.
28. Поняття суб'єктів протидії нелегальній міграції.
29. Види суб'єктів протидії нелегальній міграції.
30. Поняття та ознаки адміністративної діяльності поліції щодо протидії нелегальній міграції.
31. Місце адміністративної діяльності поліції щодо протидії нелегальній міграції серед інших напрямків діяльності поліції у цій сфері.
32. Структура та напрямки адміністративної діяльності поліції, спрямованої на протидію нелегальній міграції.
33. Компетенція окремих складових та підрозділів поліції щодо протидії нелегальній міграції.
34. Правове положення, завдання, повноваження Державної міграційної служби України.
35. Місце і роль служб поліції у протидії нелегальній міграції.
36. Зміст функції Державної прикордонної служби України щодо протидії незаконній міграції на державному кордоні України та в межах контрольованих прикордонних районів
37. Права та обов'язки Державної прикордонної служби України щодо протидії нелегальній міграції.
38. Використання можливостей «Інтерпол» щодо протидії нелегальній міграції.
39. Діяльність органів поліції щодо попередження нелегальної міграції та обліку нелегальних мігрантів.
40. Діяльність щодо припинення нелегальної міграції поліції.
41. Діяльність органів поліції щодо утримання та видворення іноземців за межі України.
42. Взаємодія підрозділів поліції між собою, іншими правоохоронними органами, установами, організаціями та громадськістю щодо протидії нелегальній міграції.
43. Перелік та порядок проведення спеціальних цільових операцій, направлених на виявлення нелегальних мігрантів, осіб, що їм сприяють, та перекриття каналів постачання нелегальних мігрантів до України.
44. Імміграція, порядок в'їзду іммігрантів в Україну.
45. Скасування дозволу на імміграцію, виїзд і видворення за межі України.

46. Правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію.
47. Правила оформлення візових документів.
48. Видача посвідчення особи на повернення та для виїзду за кордон.
49. Строки перебування іноземців в Україні.
50. Підстави і порядок продовження строку перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства.
51. Адміністративно-правові заходи, які застосовуються до іноземців та осіб без громадянства з метою попередження нелегальної міграції
52. Скорочення строку тимчасового перебування на території України.
53. Добровільне повернення іноземців та осіб без громадянства.
54. Примусове повернення іноземців та осіб без громадянства. Видача іноземців та осіб без громадянства.
55. Примусове видворення іноземців та осіб без громадянства.
56. Підстави притягнення до адміністративної відповідальності за порушення міграційних правил.
57. Перелік та склад адміністративних проступків за порушення міграційних правил.
58. Види адміністративних стягнень, що накладаються на осіб, які вчинили порушення міграційних правил.
59. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в сфері міграційних правил.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до

складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{за поточний} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали за} \\ \text{попередній} \\ \text{семестр} \end{array} : 2$$

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні

80-84)		завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-39			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

9. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Міграційне право України: підручник / С.М. Гусаров, А.Т. Комзюк, О.Ю. Салманова та ін.; За заг. ред. д-ра юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України С.М. Гусарова; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2016. 296 с.
2. Адміністративна діяльність органів поліції України: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнко; [О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.А. Троян та ін.; передм. В.В. Сокурєнко]; МВС України, Харків: нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.
3. Міграційне право: Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи / І.О. Грицай, Ю.М. Тарасєнко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 104 с.
4. Міграційне право України: навчальний посібник / Сопільник Р. Л., Ковалів М. В., Єсімов С. С., Гришук А.Б., Ілюшик О. М., Скриньковський Р. М. Львів: СПОЛОМ, 2023. 260 с.
5. Міграційне право України: підручник. Братєль С. Г., Луговий І. О., Варивода В.І. та ін. За заг. ред. В. В. Ковальської. Херсон: ФОП Грінь Д.С., 2016. 476 с.
6. Організація роботи підрозділів превентивної діяльності Національної поліції: навч. посібник / Братєль С. Г., Константінов С. Ф., Кудря В. О. та ін. За ред. В. А. Кулікова. К.: «Освіта України», 2017. 246 с.
7. Організація охорони публічного порядку: навчальний посібник / Андрєєв Д.В., Братєль С.Г., Ваньчик Ю.А., Золотарьова Н.І., Кобзар К.П., Корж Є.М., Костюк В.Л., Кудря В.О., Куліков В.А., Мотиль В.І., Радзівон С.М., Саковський А.А., Федоровська Н.В. / за ред. Кулікова В.А. К.: ФОП Маслаков, 2019. 164 с.

Додаткова

8. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Запобігання нелегальній міграції: у пошуках оптимальної моделі. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2022. № 1(24). URL:: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2022/n1/22lyvpom.pdf>
9. Громадськість у запобіганні і протидії злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід: монографія / В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний, С. С. Шрамко та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни, М. Г. Колодяжного. Харків: Право, 2017. 284 с.
10. Кузнецов С. О. Організаційно-правові механізми протидії нелегальній міграції морем. *Правова держава*. 2021.. № 42. С. 100-107.
11. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Протидія організованих злочинності у міграційній сфері: актуальні проблеми теорії та практики. Актуальні проблеми кримінального права: матеріали XII Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. пам'яті проф. П. П. Михайленка (Київ, 18 лист. 2021 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 103-106.

12. Малиновська О. Міграція та безпека: до питання взаємозв'язку та взаємовпливу. *Міжнародний науковий вісник*. 2021. № 1-2 (23-24). С. 42-52.
13. Українське суспільство: міграційний вимір: національна доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. Київ, 2018. 396 с.
14. Луценко Ю. В. Протидія нелегальній міграції на шляхах морського сполучення: окремі проблеми та напрями удосконалення. *Морська безпека Балто-Чорноморського регіону: виклики та загрози: матеріали між народ. наук. конф. (Одеса, 23 груд. 2021 р.)*. Одеса: Одес. держ. ун-т внутр. справ, 2021. С. 111-115.
15. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Протидія незаконній міграції в Україні: окремі проблеми теорії та практики. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах: зб. тез Міжнарод. наук.- практ. конф. (Львів, 5 лист. 2021 р.)*. Львів: ЛьвДУВС, 2021. С. 101-105.
16. Батиргарєєва В. С., Бабенко А. М. Аналіз сучасної криміногенної ситуації в Україні як інформаційна модель для розробки стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів. *Архів кримінології та судових наук*. 2020. № 1. С. 39-54.
17. Кваша О. О. Вдосконалення законодавства у сфері протидії організованим формам злочинності: ілюзії та реальність. *Правова держава*. Вип. 32. 2021. С. 394-403.
18. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія. Київ: НІСД, 2018. 472 с.
19. Калініна А. В. Злочинність іноземців та осіб без громадянства в Україні: кримінологічна характеристика і стратегія запобігання: монографія. Харків: Право, 2019. 304 с.
20. Ровенчак О. Соціологія міграції: міжнародні аспекти: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 208 с.
21. Пак А. К. Проблеми міграційної політики європейських країн і шляхи їх вирішення. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2017. № 6. С. 54-57.
22. Юськів Б. Н. Криза міграційної системи ЄС як виклик безпеки європейської регіональної системи міжнародних відносин. *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. 2017. № 15.
23. Андрейко В. Розвиток міграційних процесів в Європі та Україна. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Історія»*. 2019. Вип. 2 (41). С. 134-142.
24. Вплив міграції на соціально-економічну ситуацію в Україні: аналіт. доп. / В. Потапенко, А. Головка, О. Валецький та ін. За ред. В. Потапенка. Київ: НІСД, 2023. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2023-01/ad_mihratsia_gotove_03_01_2023.pdf
25. Рижкова С. А., Рижков Е. В. Нелегальна міграція як чинник загрози національній безпеці України. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 15 бер. 2019 р.)*. Дніпро, 2019. С. 226-228.

26. Дракохруст Т.В. Про державну міграційну політику: сучасне розуміння. *Право і суспільство*. 2019. № 2. С. 126-130.

27. Супруновський А.І. Джерела міграційного права України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 12. С. 201-206.

Нормативно-правові акти:

28. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. (в ред. від 11.07.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

29. Конвенція про правовий статус біженців: міжнародний документ від 28.07.1951 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text

30. Конвенція про скорочення безгромадянства: міжнародний документ від 30.08.1961. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_240#Text

31. Статут Міжнародної організації Міграції: міжнародний документ від 19.10.1953 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989_001#Text.

32. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

33. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>

34. Про громадянство України: закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>

35. Про державний кордон України: закон України від 04.11.1991 № 1777XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>

36. Про Державну прикордонну службу: закон України від 03.04.2003 № 661-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15#Text>

37. Про державну таємницю: закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>

38. Про звернення громадян: закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

39. Про імміграцію: закон України від 07.06.2001 № 2491-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text>

40. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

41. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: закон України від 21.01.1994 № 3857-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text>

42. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

43. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: закон України від 11.12.2003 № 1382-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>

44. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF#Text>

45. Про затвердження Порядку продовження строку перебування та продовження строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України: постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 № 150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/150-2012-%D0%BF#Text>

46. Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію: постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2017-%D0%BF#Text>

47. Про затвердження Порядку продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України: постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 № 150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/150-2012-%D0%BF#Text>

48. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>

49. Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення та видачі посвідчення особи на повернення в Україну: постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2017-%D0%BF#Text>

50. Про затвердження Порядку формування квоти імміграції, Порядку провадження за заявами по надання дозволу на імміграцію і подання про його скасування та виконання прийнятих рішень, Порядку оформлення і видачі посвідки на постійне проживання: постанова Кабінету Міністрів від 26.12.2002 № 1983. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1983-2002-%D0%BF#Text>

51. Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад: постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2022 р. № 265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2022-%D0%BF#Text>

52. Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення паспорта громадянина України для виїзду за кордон, його тимчасового затримання та вилучення: постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2014 № 152. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2015-%D0%BF#Text>

53. Про створення Державної інформаційної системи реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування: постанова

Кабінету Міністрів України 15.03.2006 № 327.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/327-2006-%D0%BF#Text>

54. Про затвердження Положення про імміграційну картку: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 22.08.2018 № 697. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1058-18#Text>

55. Про затвердження Інструкції з автоматизованого обліку адміністративних правопорушень: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.07.2016 № 595. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-16#Text>

56. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 № 650. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

57. Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 482-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-p#n10>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

58. <http://www.president.gov.ua/> - Офіційний сайт Президента України.

59. <http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України.

60. <http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету Міністрів України.

61. <http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України.

62. <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm> – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України.

63. <http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.

64. <http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України.

65. <https://dmsu.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної міграційної служби України.